

MAC-TALLA.

"An ni nach cluinn mi an diugh cha'n aithris mi maireach."

VOL. I.

SIDNI, C. B., DI-SATHAIRNE, OCTOBER 29, 1892.

No. 23.

SIOBAL & CROWE,

Fir - Tagridh, Comharlichean
Notairean, &c.

SIDNI, C. B.

GALLEAN SIOBAL.

W. CROWE.

ARCHIBALD & CO.,

CEANNICHEAN.

Sealbhadair Meinean Guail
Ghowrie

Murray & Mac Coinnich,

Comharlaichean, Fir-tagraidh,
&c.,

SIDNI TUATH, C. B.

G. H. MURRAY.

D. D. MAC COINNICH.

HEARN & HEARN,

Fir-Tagraidh, Notairean,
&c., &c.,

SIDNI & ARICHAT.

J. H. HEARN.

D. A. HEARN.

D. A. Mac Fhionghain,

Fear-Tagraidh, Comhairliche,
Notair, Etc.

Baile - Sheorais, Eillean
Phrionns' Iomhair.

Mac Gillios & Mac Eachuin,

Comhairlichean agus Fir-Tag-
raidh aig Lagh,

Sidni & St. Peter's, C. B.

Joseph A. Mac Gillios. A. J. G. Mac Eachuin.

NAIDHEACHDAN NA SEACHDAINN.

Tha Ja dhotair us ban altrum ann an
Toronto tinn leis a bhrìc.

Tha e air a radh gu bheil am barr nas
miosa ann am Breatuinn am bliadhna na
bha e o chionn leth-cheud bliadhna.

Tha 'm ball is oige 'm Parlamaid
Bhreatuinn da bhliadhna ar fhichead a
dh'aois, 's tha am fear is sine an taobh
thall de cheithir fichead bliadhna sa deich.

Rugadh air dithis bhraithrean a Bangor
Maine, ann a Halifax an la roimhe, 's ch-
uirceadh iad dha'n phrìosan air son airgid
us nithean eile a ghoid a taigh bordidh
sa bhaile. Theich fear dhiu as a phrìosan
air feadh na h-oidhche. Tha'm fear eile
stigh fhathast.

Aig Brampton, Ontario, an la roimhe
bha dithis dhaoine, Patrick Oneil us
Uilleam Keating ag ol cuideachd. Thanig
rud-eigin eatorra 's thug Oneil a mach
sgian agus mu'n d'feuireadh stad a chuir
air leon e 'm fear eile cho dona e 's nach
urrinn dha bhi beo uine sam bith.

Tha fios a Hong Kong ag radh gu bheil
an Abhainn Bhuidhe ann a China andeigh
a dhol thar a bruachan a rithist agus da
ri bhaile deug air a sguabadh air falbh leis
an tuil, 's moran dhaoine air an bathadh.
'Si so an Abhainn a chluich an cleas
ceudna e chionn dha no trì bhliadhnic' an
's a rinn call mor.

Air an 6mh la dhe'n mhios so dheug
seann duine da 'm b'ainm Iain Allen
faisg air Laurel an Delaware. Bha e trì
fichead bliadhna 's deich aig am a bhais
agus bha e comhnuidh ann an seann tigh
faisg air an rathad iaruin anns an robh e
beagan ceannachd. An deigh a bhais
fhuair seann bhocsa 'san tigh ann san
robh fichead mìle dolair de dh'or agus
moran de dh'airgid a thuilleadh air sin.

Bha barrachd sluaigh aig torrath an
Urr. Alasdir Mac Fhearchir Di-luain 's a
chaidh na chunnacas aig a leithid ann an
Sidni riabh. Lean corr us mìle coisiche
'n giulain dh'ionnsidh an ait-adhlacaidh, a
thuilleadh air aireamh cheudan a bha ann
an carbadan. Mheairs na *Free Masons*
air thoiseach agus chum iad seirbhis-
adhlacaidh aig taobh na h-uaigne mar is
abhast daibh.

Chaidh coig bailtean beaga faisg air
Kutacs 'sna h-Innsibh ar Near a mhill-
eadh le crith-thalmhinn o chionn ghoirid
agus moran a mharbhadh. Cho fad sa
fhuair sinn fios bha seachd cuirp fhich-
ead air an toirt as an draighnich.

Dh'eug Mrs. Harrison bean Ceann-
suidhe nan Staitean cidhche Dior-daoin
am ficheadib' latha dhe'n mhios so. Bha
i tinn leis a chaitheamh fad an t-shamh-
ridh agus bha i sior dol uaithe o chionn
seachdain no dha.

Tha 'n Dotair Domhnallach sa bhaile
so a sealltuinn dhuinn tuagh a fhuair
e bho sheann Innseanach air an Abhinn
Mheadhonich. Tha i air a deanamh
air cloich, beagan na's lugha na tuagh
chaol an latha 'n diugh, 's mu dha
phunnd a chudthrom. Tha'm faobhar
gu math maol 's rud-eigin air cumadh
crudh eich. Chan eil sul innt' idir ach
bha i air a cur ann an sgoltadh an ceann
na 'sa maide an sin air a cheangal gu
teannle eill. Bha lag air ftagail 'na da
thaobh air son greim math a bhi aige
chois oirre. Le gabhail areir a coltais
theireadh neach nach mor feum a
dheanadh i a leagail coille. Ach bha na
h-Innseanich bho shean, chan e mhain
a leagail chraobhan le tuaghain cloiche
ach mar an ceudna deanamh bhatichean
leotha. Bidh an tuagh so air a turus
gu Feill an t-Shaoghil an ceann latha
mo dha, far an bi i ri faicinn air an ath
bhliadhna. Tha 'n Dotair dhe'n bharrail
gu bheil i ceud gu leth bliadhna dh'
aois, agus theireamid fein gu bheil i
h-uillelatha dhe sin mur eil an corr.

PHOS.

Aig Gabarus, an 11mh la de dh' October, leis an Urr.
D. Sutherland, Ruairidh Domhnallach, Loch
Ghabarus, ri Floridh Nic-an-t-Sl'ceil', Canoe Lake.

Aig Loch Ainslie, an 5mh la de September, leis an
Urr. Alasdir Grand, Iain G. Mac Aith ri Catriona
Nic-Aidh.

Aig Loch Ainslie, an 18mh la de dh' October, leis
an Urr. Alasdir Grand. Domhnall D. Mac Aith ri
Seonaid Fhriseal. Bhuinneadh iad le cheile do Cheap
Mabou

Aig Baddeck, an 13mh la de dh' October, leis a Urr.
D. Mac Dhughill, Alasdir L. Mac Cuair, ri Anna
Domhnallach. Bhuinneadh iad le cheile don Abhinn
Mheadhonich.

Aig I-Challum-Chille, an 24mh la de dh' October,
leis an Urr. R. Grand, Dughall Mac Fhionghain.
Abhinn a Deas Antigonish, ri Helen Ghordon, a
mhuintir Alba.

Aig Antigonish, October 19mh, leis an Urr. I. R.
Munro, R. H. Harrington, Port Hawkesbury, ri
Catriona Nic-Dhughill, Sidni-a-Tuath.

Aig Glace Bay, October an 25mh, leis an Urr. J. A.
Forbes, Tormod Moireastan ri Mor Nic Leoid.

DHEUG.

Aig Clarke's Road, an 11mh la de dh' October,
Gilleasbuig Mac Gilleain. Eildeir, ceithir fichead
bliadhna 'sa dha dheug a dh' aois.

Aig Kincaidine, Ontario, an darna la de dh' October,
Nial Mac Gilleain, trì fichead bliadhna dh' aois.

MAC-TALLA.

Tha Mac-Talla air a chur a mach a h-uile Di-Sathairne, aig Sidni, C. B.

A PHRIS BHLIADHNAIL:

Ma phaignear air a shon toiseach na bliadhna, \$0.50
An taobh stigh do shia mìosan..... 0.75
An ceann na bliadhna..... 1.00

Neach sam bith a chuireas thuginn sia ainm-ean us tri dolair, gheibh e bliadhna dhe'n Mhac-Talla 'nasgidh.

'Se Mac-Talla 'a aon phaipear Galig 'an America, agus bu choir do na Gaidhil an uile dhìchioll a dheanamh air a chumail suàs.

J. G. McKINNON,
Mac-Talla,
Sydney, C. B.

SIDNI, DI-SATHAIRNE, OCTOBER 29, 1892.

Tha sinn gu tric a faighinn cunntas a na Staithean mu'n ghamh'as a tha cuid de shluagh na dùcha sin a nochdadh do bhratach Bhreatuinn ge be aite 'm faic iad i. Tha moran dhiu cho beag breithneachidh 's gu bheil iad a deanamh uail a bhi tomhas an duinealis, 's an gradh da'n duthich fhein leis an fhuath a th'aca do dhuchannaneile. Chan fhuing iad so bratach Bhreatuinn fhaicinn a snamh air fonn nan Staithean idir, 's na'm biodh an comas areir an durachd cha bhiodh cead aice snamh an aite sam bith. Spion fear dhiu bratach Bhreatunnach a nuas bhar tigh-cheannichean an New York an la roimhe, thig e sa pholl i, 's choisich e air falbh cho toilichte na chridhe 's ged a bhiodh e 'n deigh gnìomh mor a dheanamh. Dhiult na h-Oddfellows ann a Chicago gnothuch sam bith ca ghabhail ri fosgladh Feill an t-Shaoghil na 'm biodh bratach sam bith ri faicinn ach bratach nan Staithean; ach fhuair iad a mach gu faigheadh Feill an t-Shaoghil air adhart gle mhath as an acnis, agus ged nach saoiladh iad fhein e, thigeadh an duthich uile cheart cho math as an acnis, oir chan eil iad a cuir maise sam bith oirre. Tha iad an duil gu bheil iad a nochdadh morachd agus cumhachd nan Staithean le bhi deanamh di-meas agus taire air bratach duthich eile, ach 's ann a tha iad a sealltain do'n t-shaoghal cho beag tuigse sa tha gabhail tamh nan cinn fhein, 's de ghradh da'n coimhearsnich nan cridheachan.

Dh'eug Tomas Baker duin og a mhuinntir Halifax Di-sathairne s'a chaidh an deigh a bhi posda tri seachdainean.

AN T-URRAMACH ALASDIR MAC FHEARCHAIR.

Rugadh an t-Urramach Alasdir Mac Fhearchair aig an Abhain Mheadhonich 'sa bhliadhna 1836. Be athair, an t-Urr. Alasdir Mac Fhearchair, ministear sgìre na h-Aibhne Meadhonich o'n am a chaidh a shuidheachadh an 1828 gu am a bhais (1858).

Fhuair esan nu bheil sinn a sgrìobhadh fhoghlum ann an colaist na h'Eaglis Shaoir ann a Halifax. Chaidh a chuir air leth air son searmonachadh an t-shoisgeil le Cleir Mhiramichi an New Brunswick sa bhliadhna 1862. Shaothrich e ann sa Chleir sin corr us bliadhna 's thanig e dhachidh. Fhuair e an sin gairm gu Leitch's Creek an Cleir Shidni far an do shaothrich e le mor thoileachadh do'n t-shluagh, agus le soirbheachadh nach bu bheag ann san t-shoisgeul. An am dha bhi 'n Leitch's Creek bha a toirt pairt de sheirbhis do -Ghlace Bay, aite bha gle bheag aig an am sin ach air an robh coltas math fais a thaobh meinein guail a bhi air an ur fhosgladh ann. An deigh dha bhi car treis an Leitch's Creek chaidh a shuidheachadh an Glace Bay far an robh e gus an d'fhuair e gairm a Sidni, agus far a bheil a chuimhne cubhrìdh fhathast a measg an t-shluaigh a bha fo theagasg.

Bha e air a shuidheachadh ann an Sidni air a cheud latha de September, 1875. Gu am a bhais bha a saoitreachadh an sin le mor thaitneas do ua h-uile. O chionn beagan bhliadhnichean thug e sgrìob do dh'Alba air son a shlainte. Bha e mealtuinn deagh shlainte fad bliadhna no dha an deigh sin, ach deir-eadh an t-samhrìdh's a chaidh, bha erithist air a leagail sìos le tinneas trom a lean e gu am a bhais. Bha e dol gu math na b' fhearr o'n tinneas sin o chionn mìos no dha, s be duil gach aon gu robh e gu bhi air a chaomhnadh da threud iomadh bliadhna. Ach cha be sin run an Ti a tha riaghladh, 's a thar riaghladh gach nigu math. Chrìochnich e a thurus air an talamh Di-haoine, a cheud latha 'ar fhichead de dh' October. Dh'fhag e bantrach, nighean do'n Dotair Mac Leoid, agus triuir chloinne.

'S gann gu robh riabh ceangal cho mor eadar sluagh us ministear sa bha eadar comhthional St. Andrew's us Mr. Mac Fhearchair. Faodidh neach tighinn na dheigh a lionas aite ann an searmonachadh an t-shoisgeil, ach cha chreid sinn gu 'n tig neach a ghabhas aite ann an cridheachan an t-shluaigh. Na chaithe-beatha 's na ghiulain, bha e cho iriosal 's cho neo-lochdach 's nach b'urrinn do neach sam bith coirre fhaotinn dha. no eolas a bhi aig air gun ghradh a thoirt da. Tha co-fhairachdain aginn ris a bhann-tiaich 's ris a chloinn a dh'fhag e 's tha sinn an dochas gu'm buin am freasdal gu math riu.

Aig Bellville, Ontario Di-haoine s'a chaidh, fhuair eadh cnamhan duine da'm b'ainm Plummer a chaidh air chall o chionn beagan bhliadhnichean ann an torr gainneamhich. Se barail muinntir gu'n deachidha mhurt mu'n ann a dh'iondrainneadh e 's gun deachidh fhalach an sin.

D. MAC 'ILLINNEAN,

TAILEIR,

SIDNI, - - C. B.

Aodaichean Sassunach agus Albanach dhe gach seorsa 's grinne 'sis fhearr, a feitheamh ri'n cur gu feum. Duine san bith a dh'fhagas a thomhas aig Mac 'Illinnean, bidh e cinnteach a deise cho cumadail 's cho fasanta 'sa gheibhear an aite sam bith.

FAIC SO.

Tha sinn a cumail uan Amblau a's fhearr ann an Sidni 's tha sinn 'g an reis na's saoire na neach sam bith eile. Tha 'm Flur aginn leth dolar na's saoire na gheibhear aig aon sam bith sa bheile. Tha ar Ti ro mhath agus gle shaoi; tha gach ni air a reic aig a phris a's isle.

Reicidh sinn Flur, Min, no bathar sam bith air son Im aig pris airgid.

Taghail aginn nuair a thig thu do'n bhaile agus faic ar Brogan,—an cunnradh a's fhearr a ghabhas faotinn.

C. H. HARRINGTON & CO.

Sidni, C. B.

Taghail aig Stor

MATHESON, TOWNSEND

& CO.,

agus faic na tha aca de

Bhathar de gach seorsa,

agus e ri reic gu saor.

Math ar Duthcha tha 'nar beachd.

FOGRADH NAN GAIDHEAL.

VI.

UITHIST AGUS BARRAIDH

Air a' bhliathna 1851 bha obair dheist-
meach air a deanamh an Uithist a chinn
Deas agus an Eilean Bharraidh a reir mar
tha Mr Alastair MacCoinnich ag innseadh
anns an leabhar a chuir e mach an
Iubhear-Nis mu thimchioll Di-larachadh
na Gaidhealtachd. Bha seirbhisich
Choirneil Gordan, an tuachdaran a
cheannaich na h-eileanan so, a mealladh
an t-sluaigh, le breugaibh, ag radh riu
gun robh Sir Iain Mac Neil a' dol a nunn
do Chanada gu bhi rompa an sin, a chum
gach goireas a bhiodh feumail daibh ullach-
adh air an son agus fhaicinn air a
bhuiteachadh orra. Ach thuig moran
de'n t-sluaigh an t-innleachd-meallaidh
agus dhuilt iad falbh, agus cha rachadh
neach dhiubh air bord luinge. An sin
thoisich obair an leirsgrìos an uair a
thainig na longan a staigh do Loch
Bhaoghasdail gus an sluaigh a ghiulan gu
America. Chaidh gairm a mach an sluaigh
a chruinneachadh gu Loch Bhaoghasdail
far an robh an luingeas air acair, agus
cheireadh ordugh a mach gum biodh
ubhladh da phunnd Sassannach, no deich
dollair, air gach fear nach tionailleadh a
dh-ionnsuidh an aite. Nuair a chrùin-
ich an sluaigh gu Loch Bhaoghasdail,
dh'aithneadh dhaibh dol air bord, agus
iadsan a dhuilt chaidh an glacadh le maoir
agus an cur air bord a dh-aindeoin. Bha
fear laidir d'am b'ainm Aonghus Mac
Iain a' cur an aghaidh nam maor le uile
neart, agus b'eigin glas-lamh a chur air
mum b'urrainn iad a cheannsachadh.
Ach thainig sagart Cithist agus le ead-
raiginn-san thugadh dheth a ghlas-lamh,
ach ghiulaineadh a staigh air bord e
eadar ceithir maoir a b'a m' a thimchioll.
Chaidh nighean og a ghlacadh, ach theich
i air feadh na h-oidheche, agus air maduin
an ath latha dhuisgeadh an sluaigh le
sgriachail agus sgread na h-ighinn a chaidh
ghlacadh ann an taigh a bha dluth air
laimh. Bha a chaileag bhochd an sas
eadar dithis mhaor, cosmhuil ri da dheamh-
an 'ga slaodadh leotha, a falt sìos m' a
ciusaibh sgaoilte, agus a h-aodunn air at
agus air bochdadh le caoineadh. Bha
maor fuinn an uachdaran comhlath ris
an dithis eile ag iomain na caileig as an
deigh. Theich mar an ciadna dithis
chaileag eile le fear d' am b'ainm Iain
Dughallach. Chaidh e fhein a chur air
bord luinge ach dh'fhagadh a dhithis
nighean as a dheigh air feadh nam beann.
Bha te dhiubh 14 bliadhna agus an te eile
12 bliadhna dh'aois.

An uair a thainig na creutairean bochd so
Quebec cha robh sgillinn ruadh aca
bheireadh na b'fhàide iad air an turus,
ged a dh'innseadh gun robh an luchd-
riaghlaidh dol a chost orra gus an ruig
braighe Ontario far an robh iad a' dol.

B'eigin do shluaigh caranta caoimheil
ann an Quebec an lamh a shineadh agus
beagan airgid a chruinneachadh gus an
cuideachadh air an aghaidh gu ceann an
turuis. Bha moran de 'n luchd-imrich so
aig nach robh facal Beurla. Cha tuig-
eadh iad canain sam bith ach Gailig agus
bha e mar sin gle dhuilich dhaibh siubhal
air an turus a chionn nach tuigeadh iad
cannt na duca. Agus re a' gheamhraidh
a lean dh'fhuiling iad moran saruchaidh
le fuachd agus acras.

Chaidh mu thuairim da mhile sluaigh a
chur air falbh mar so le Coirneal Gordan,
agus nam b'ann san Tuirc no ann an
Russia a bhiodh an obair so air a deanamh,
bhitheadh air luchd-aitich na 'criosdachd
gairisinn agus vamhas, ach nuair a rinn-
eadh e air Gaidhil bhochda le uachdaran
cruaidh-chridheach gun iochda, chan
eil guth mu dheibhinn.

D. B. B.

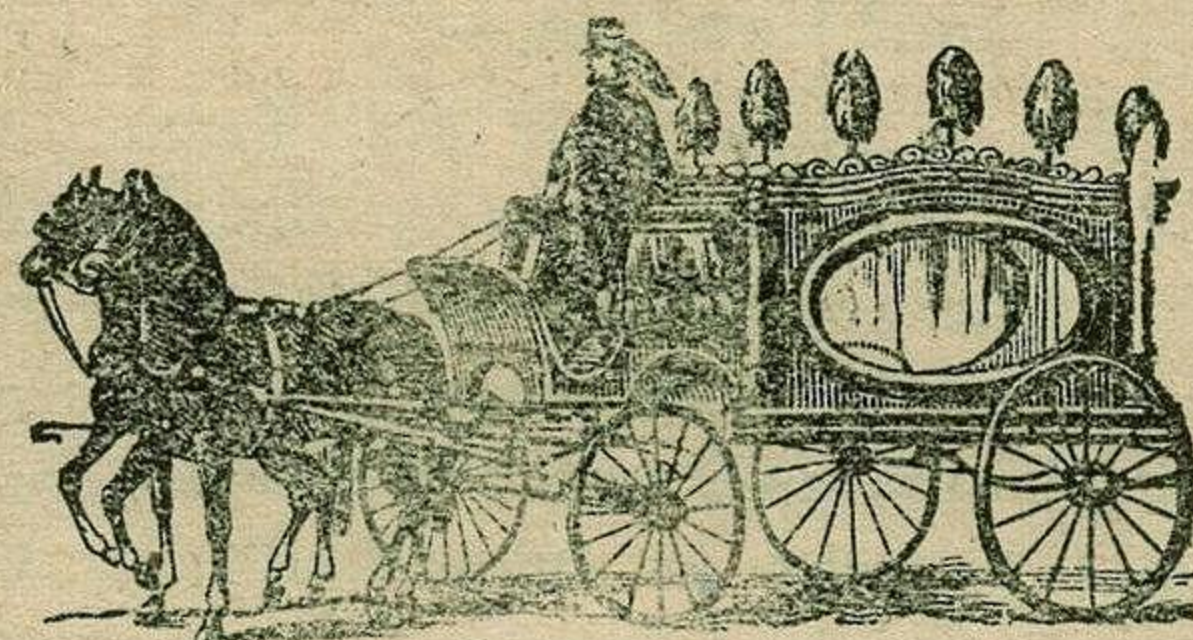
**Thiig e Bhuaithe na Batichean—Iomradh Fìor
Air Nì Cudthromach.**

Fad ochd bliadhna bha lot air mo chois
a thanig oirre 'n deigh dhomh a bristeadh
Chum na dotairean mi sam leaba coig
miosan a feuchinn ri 'leigheas ach eha
d'rinn sin feum sam bith. Dh'fheuch
mi gach acorsa cungidh-leighis ach cha
b'fheairde mi sin dad. 'An 1883 dh'fhas
i cho dona 's gum b' fheudar dhomh
suidhe air aon chathir 's mo chas air
cathar eile fad cheithir miosan. Cha
b'urrinn dhomh mo chas a chuir fodham
neo sputadh am fhuil as an lot 's dh'atadh
mo chas suas gu bhi dha urad 's bu choir
dhi bhi. Bha aon lot deug oirre aig an
an so agus cha robh ann dhìom ach na
cnamhan (chail mi 70 pound an ceithir
miosan. Chomharlich cairdean dhomh
dhol d'a Ospidail, ach cha rachinn ann oir
bha fios agam gu'n gearradh iad a chas
dhìom. Bha an dotair an sin air son a
fosgladh gus an énamh a ghlanadh ach
bha mi ro lag air son sin fhulang. Cha
chuala mi mu Burdock Blood Bitters riamh
roimhe sin, ach leubh mi mu mhinisteir
an t-Urr. Mr. Stout, a bha air a leigheas
de dhroch at air a mhuinneal le B. B. B.
an deigh do gach leigheas eile fairtleach-
adh air, agus smaoinich mi gum feuchinn
fhein e. Nigh mi mo chas leis na Bitters
agus ghabh mi e mar a bha air iarraidh.
An deigh dhomh aon bhotal ol choisichean
air batichean, an deigh trì ol, thiig mi
bhuan na batichean 's chaidh mi mach a
spealadh feoir. An deigh sia botail a
ghabhail bha mo chas air leigheas suas;
bha na cnamhan fuasgailte air tigh'nu
aisde, 's thanig na feithean air ais d'an
aitean fein. Tha maoi bliadhna bhuaithesin
's cha d'fhosgail i riamh bhuaithe sin, 's
an diugh coisichidh mi coig mìle cho
luath ri neach sam bith, 's faodidh mi
thaing sin a thoirt do B. B. B. a rinn mo
chas a chaomhnadh dhomh, mur d' rinn
mo bheatha. Molidh mi e gu toilichte
do neach sam bith a tha fulang. Cuir
deuchinn air B. B. B, 's leighsidh e thu
mar e leighis e mise.

UILLEAM MACNEE St. Ives P. O., Ont.

Tha Mr. F. C. Sanderson, fear-reic
chungidh-leighis aig St. Mary's Ont. a
toirt dearbhadh gu bheil na tha Mr. Mac
Nee ag radh fìor ged is iongatach e agus ag
radh gu'n rinneadh leigheasan iongatach
eile anns an aite sin le B. B. B, 's nach
eil leithid ann air son droch fhuil, droch
stamag, ceangal-cuim, agus gabh seors
euslaint a tha fbuailteach do'n stamaig,
do'n ghruan agus do'n fhuil.

**A. J. PEUTAN,
FEAR ADHLACIDH.**

CISTEACHAN-LAIDHE BHO \$2.00 GU \$90.00.

Anart us Lion-aodach dhe gach seorsa,
Deiseachan-Donna, Curraican, Lamhann-
an, Stocainnan, Gleus Airgid air son
chisteachan, &c., &c.

Carbad-Mairbh aig Iainh Daonna.

SEUMAS A. CAIMBEUL,

Brioscaidean, Nithean-milis
Ti, Siucar, Cof, Tombac'
agus Sigars.

SIDNI, C. B.

Ma tha dealbh mhath a dhith ort
ruig

**UILLEAM W. DILLON,
SIDNI, C. B.**

Bi'dh e toileach feitheamh ort uair sam
bith a thig tha. Dealbhan beaga air am
meudachadh agus air an deanamh cheart
cho beidheach.

Sgathain agus gloine uinneag air a phris
a's isle.

Seallaidhean air Ceap Breatuinn air
laimh an comhnuidh 's air an reic gu
saor.

Airson ad no boineid ruig

MAIRI A. NIC FHIONGHAIN,

aig a bheil

ADAN,
BOINEIDEAN,
RIBINNEAN,
FLURACHEAN,
ITEAN.

agus iomadh ni eile. Ad saor no daor
mar a's ail leat. Tha'n ad a's
saoire gle mhath, ach
si'n ad a's daoire
's fhearr.

LITIR BHO "CHLEIREACH."

AM BAILE REULTAGACH, AMHINN AN EAR
PHICTOU, October an 24mh. 1892.

A charaid ionmhuin,—

Mais us piseach air MAC-TALLA. Gu ma fada beo e us ceo as a thaigh! Tha sean-fhacal ag radh gu'n cuidich am Freas-dal iadsan a chuidicheas iad fhein: ach chan eil teagamh nach d'thug MAC TALLA coir misneachd us cuideachadh do dh'iomadh Gaidheal og gu e fein a thogail 'san t-shaoghal. Ach tha eagal orm gu bheil moran fhathast ri dheanamh mus bi a h-uile Gaidheal iomlan 'sa Ghalig. Far an bheil an toil bithidh an gnìomh, ach chan eil an toil aig moran de na Gaidhil suim a ghabhail dhe'n Ghalig, leis a beachd amideach nach eil o gu buanachd a cumail suas, nach eil i uasal gu leor, 's gu bheil i gu luath a dol as, 's nach fhada bhithfeas feum idir dhi. Tha e ri'fanach mar tha cuisean a dol gum bitheadh eolas aginn air Beurla, ach na leigeamid air di-chuimhne gur i Ghalig cainnt nan gaisgeach, cainnt nan treun-fhear, gleusda, gasda, choisinn cliu 's gach buaidh. Do'n Ghaidheal, le threuntas, le thur nadair, 's leis gach buaidh tha fuaighte ris, buimidh, aig an am so, roinn mhath de shoirbheachadh na ducha so. Ach gun eolas air a Ghalig, tha'n Gaidheal mar dhuine fo ohioram, mar dhuine calma air leth laimh no air leth shuil.

Shall le Caillein a Ghlinne gur e tiodhlacadh an fhir mhosich a bh'ann sa cheud sealladh a fhuaire e dhe'n each-iaruinn le shreth charbadan as a dheigh a gabhail seachad gu ruig na "Narrows." Ach shaoil le daoine bu ghlice na Caillein bochd, fada mu'n d thanig an t-each iaruinn gu robh uair dheireannach na Galig air teachd. Gidheadh tha i fhathast beo, slàn, fallain, ged tha i aois mhor. 'S coir dhuinn suil a chumail oirre sa h-iartrus eiridinn. Chan eil e soirbh Gaidheal a dheanamh dhe'n dubh ghall le boneid bhiorach a chur ma cheann, breacan air a ghualla, feille-bheag suainte mu chruachanan cruaidhe, cnamhach, agus osain mu chalpannan speilgeach: cha deanadh e ach Gaidheal seang. Agus cha mho na sin a ni Gaidheal Sasunnach dheth fein le bhi 'n imis a dhol as na giolan a stir ri theanga chumadh ri facail chaola thioram na Beurla! Air chul, mata leis an aithris bhochd so, 's le faoinealachd cho leibideach. An aite naire bhi orinn air son canain us chleachdidhean nan Gaidheal, deanamid uail asda agus gabh-amid a h-uile cothron air an cumail suas, 's air an sineadh sios dhaibh san a thig 'nar deigh. Tha e ro thaitneach ri innse gu bheil uaislean us luchd-foghlum Gaidhealach an latha 'n diugh a gabhail suim dhe'n Ghalig 's a cur rompa nach bi an sliochd air an togail suas gun eolas air a chainnt aghmhoir, bhlasda a chleachd Adhamh us Eubh, Suas mata leis a

Ghalig 's deanamid coir us cliu nan Gaidheal a chumail air chuimhne. Ann am briathran a bhaird,—

"Fhad sa bhios grian ann sna speuraibh,
No gealach ag eiridh san oidheche,
No gaoth a seideadh 'sna h-airdibh,
Bi'dh cliu nan Gaidheal air chuimhne."

CLEIREACH.

Re nan sia seachdainean a chaidh seachad dh'eug corr us sia mìle ann a Hamburg leis a cholera.

BURDOCK

Riaghiltichidh e 'n stamag, an gruan 's na h-airnean, glanidh e 'n fhuil 's bheir e air falbh a h-uile neo fhallaineachd, bho ghuirean gu tinneas an rìgh.

BLOOD

LEIGHSIDH E

DROCH STANAG, DONLASACHD,
CEANGAL-CUIM, CEANN GOIRT,
TEINE-DE, EASBA-ERAIID,
LOGGADH-BRAID, STANAG GHEUR,
TUARNEALICH, MEUD-BHEONN,
LOINE, GALAIREAN CRAICINN.

BITTERS

TAGHAIL AIG

Aoghnas Domhnullach,

CEANNAICHE,

SIDNI, - - - C. B.

Tha Flur, Min, Siucar, Ti, Tombaca,
Coirce, Feur, agus iomadh ni
eile aige.

RI'N REIC SAOR!

SANAIS.

Thigibh an so,
Thigibh an so.
Thigibh an so le bhur cuinneadh.
Thigibh an so, 's gheibh sibh cunnradh.
Gheibh sibh rud daor.
Gheibh sibh rud saor.
Gheibh sibh gach ni mar bu run leibh.
Thigibh an so 's gheibh sibh cunnradh.
Seachnaibh na h-uile
Dheoghladh bhur cuid,
'San teanga 'nam pluic oirbh a burtadh.
Thigibh an so 's gheibh sibh cunnradh
TIGH ACADIA.

LEUBH SO.

Tha mi reic Uidheaman-Giul-ain dhe gach seorsa na's saoire na gheibhear an aite sam bith eile 'n Ceap Breatuinn. Bheir mi dhuit Cairt-Rathaid air \$22. Tha mi dol an urras air gach Carbad a ni mi gu'm bi thu riarraichte leis.

Ceannaich do Charbadan 'nad dhuthaich fhein, 'sna bi cuir do chuid airgid air falbh, gu h-araidh, 'nuair a gheibh thu cho saor agus cho math aig an tigh

D. W. Mac Fhionghain,
SIDNI TUATH, C. B.

Am bheil Piano, Organ no Inneal-fuaigheal a dhith ort?

Cha'n eil inneal-ciuil ann an Canada ni's fhearr na Pianos agus Orgain "Kharm." Fhuair iad cliu mor aig Feill Halifax an uiridh.

Agus 'se 'n "Raymond" agus an "New Williams" am da Inneal-fhuaigheal a's fhearr a tha ri'm faotainn air thalamh.

Airson tuilleadh fiosrachaidh ruig, no sgriobh gu

C. B. TRAVIS,
P. O. Box 68, Sydney, C. B.

COMHRADH.

"De'n uair a tha e?"
"Tha e coig mionaidean an deigh tri."
"Ciamar a tha fios agad?"
"Nach do sheall mi air m' uaireadear."
"Dh'fhaoidte gu bheil an t-uaireadear sin ro-luath."
"Cha'n eil e luath no mall riamh on a chaidh a chuir air doigh mu'n am so 'n uiridh. Bha e roimhe sin cho mi dhoigheal 'sa bha 'leithid riamh, air aon spoig, 'se cho gliogach 's nach b' urrainn dhomb feum sam bith a dheanamh dheth. Ach an drasda 'se uaireadear cho math sa tha 'san duthaich."
"Co 'charaich e?"
"O, nach be cheist e! Charaich
GUZZWELL & RHODES,
ann an Sidni, feadhainn da 'm b'aithne charadh."